

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів
1 жовтня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, шановні народні депутати. Вітаю всіх запрошених. Пан Сергій Гривко, чи можете зробити облік наших народних депутатів?

Поки пан Сергій приєднується, я хочу всіх привітати з Днем захисників і захисниць. Тому що сьогодні свята, у нас не всі громадські організації змогли приєднатися до нас, бо вони по заходах по всіх.

Пане Сергію, вітаю. Пан Сергій з нами. Будь ласка, я прошу провести облік наших народних депутатів.

ГРИВКО С.Д. Доброго дня всім. Теж долучаюся до привітань. Велика шана і повага нашим захисникам і захисницям, які боронять нашу державу і роблять все можливе, щоб повернути окуповані території.

Шановні колеги, шановні присутні, прошу підтвердити свою присутність на засіданні комітету.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ГРИВКО С.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Вітаю всіх, колеги.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Вітаю, колеги.

ГРИВКО С.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.Т. Вітаю. Доброго дня.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. На місці. Вітаю.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Гривко Сергій Дмитрович присутній.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Вітаю. Никорак присутня.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Присутній. Добрий день.

ГРИВКО С.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Вітаю, шановні колеги. Тимошенко є.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Вітаю. Зі святом.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Шановна Галина Миколаївна, 10 присутніх

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Як ми домовлялися, у нас порядок денний сформований з двох законопроектів Юлії Володимирівни Тимошенко і один законопроект, який ми не встигли розглянути в понеділок на засіданні, оскільки займалися бюджетом, і на попередньому засіданні ми його теж не встигли розглянути, але він теж важливий, стосується позовної давнини щодо заробітної плати.

Чи є пропозиції щодо змін до нашого порядку денного, чи ми можемо йти за запропонованим?

ТАРАСЕНКО Т.П. Пропоную голосувати за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо змін немає, то голосувати потреби немає. Таким чином змін немає, да?

ЦИМБАЛЮК М.М. Немає.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, шановні народні депутати.

Тоді ми йдемо за запропонованим порядком денним і розглядаємо питання номер один – це попередній розгляд проектів законів про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування (реєстраційний номер 13704), народна депутатка Тимошенко та інші. А потім розглянемо альтернативні доповідачі, і далі ЦОВВ.

Будь ласка, Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую, пані Галино.

Законопроект 13704, він розроблений на основі роботи тимчасової слідчої комісії, яку я очолюю, на знанні інформації про це, а також на великій кількості звернень до Міжфракційного об'єднання щодо захисту прав ветеранів, учасників бойових дій, їх родин, і, власне, цей законопроект є відповіддю на ці звернення. Він складається з декількох важливих блоків.

Перший блок, він спрямований на врегулювання ситуації, яка сьогодні склалась, на жаль, щодо відправлення на фронт недолікованих поранених військових, недореабілітованих поранених військових. Справа в тому, що в державному бюджеті України закладено всі необхідні кошти на лікування, реабілітацію, до повного одужання.

Але склалась така ситуація, я би сказала так, практична і в той же час яка підтримується всіма ланками, які приймають участь в лікуванні і реабілітації поранених. Вона в тому, що коли лікується поранена людина, поранений військовий, а потім реабілітується, то встановлені певні терміни для реабілітації, а для лікування також певні критерії. І людина, яка поранена, часто, дуже часто, практично завершує цикл реабілітації і лікування, який забезпечений бюджетним фінансуванням, до повного одужання.

І крім того, реабілітологам і лікарям, тобто медичним закладам і реабілітаційним закладам, заборонено відправляти, тобто давати направлення на ВЛК для того, щоб встановити: людина одужала, вона має право вже приймати, вірніше має стан здоров'я, який дозволяє приймати участь в бойових діях, чи ні. Відправляють людину без заключення ВЛК до військової частини, і тільки командир військового підрозділу має право дати направлення на ВЛК.

Це загальна дуже велика проблема. 99 відсотків випадків командир, який не є медичним працівником, який має медичну освіту, не направляє

поранених військових на ВЛК, навіть якщо є явні ознаки того, що людина недореабілітована і недолікована. І таким чином людина потрапляє в дуже складну ситуацію, і вимушена в такому тяжкому фізичному стані, практично людина хвора після поранення, вже приймати участь у бойових діях.

Саме цей законопроект передбачає, що після завершення процедури лікування, а також реабілітації заклад охорони здоров'я, а також заклад реабілітації, коли завершені процедури лікування і реабілітації, зобов'язані направити пораненого військового на ВЛК, і ВЛК мусить визначитися: людина придатна для того, щоб йти служити в армію далі або потребує демобілізації за станом здоров'я. Це перший блок цього законопроекту, і він просто наведе порядок в дуже великій сфері, скажімо, негараздів, які сьогодні є в системі направлення військових після поранення у військову частину для участі в бойових діях.

Друга частина. Вона передбачає все, що пов'язано з протезування. От якраз тимчасова слідча комісія, яку я очолюю, вивчала детальнішим чином всі проблеми, які є з протезуванням поранених військових, яким проведені заходи ампутації. І тут ситуація складається наступним чином.

Перше. Той аналіз, який зробила я як народний депутат, а також на базі матеріалів, які надійшли в міжфракційне об'єднання, з'ясувалося, що закуповуються протезні вироби. Я говорю зараз тільки про протезні вироби. Я не говорю про ортези, допоміжні засоби, ми це не аналізували. Протезні вироби закуповуються по дуже-дуже завищеним цінам за державний кошт, дуже-дуже низької якості. Це прямо загальна біда, про це говорять всі військові, завищена вартість просто багаторазово, а якість просто неприйнятна для протезування. Як наслідок, це призводить до неякісного протезування, а потім ще і до реампутації.

Саме тому, щоб запобігти цій масштабній корупції, яка вже просто, ну, не вміщається ні в які моральні оцінки, в цьому законопроекті вводиться інститут встановлення спеціальних індикативних цін, які обмежують певним чином в методології, яку затвердить уряд, ціни на протезні вироби. Це

означає, що корупція буде припинена і ніхто не зможе за державний кошт купувати протези по завищених цінах. Тобто індикативні ціни можуть базуватися - так, як уже визначиться уряд в своїй методології, - на цінах виробника, плюс логістика, і плюс розумний заробіток. Це функція уряду, головне, що закон встановлює обов'язковість індикативних цін на протезні вироби, що унеможливить ту корупцію, яка сьогодні є практично масштабною.

Друге, що тут передбачено. Як з'ясувалося, сьогодні народжуються приватні компанії, такі собі протезні майстерні, як гриби, без будь-якого досвіду протезування, без умов для протезування, без фахівців достойного рівня, які можуть протезувати військових. І сьогодні це шахрайство, де на базі реклами такі одноденні протезні майстерні залучають собі пацієнта, потім протезують, як попало, і потім це знову призводить до тяжких наслідків для здоров'я військових, в яких ампутовані кінцівки.

Саме тому законопроект передбачає ліцензування таких протезних майстерень, будь-яких підприємств, які займаються таким видом діяльності – і дивно, що за ці роки досі цього не зроблено, - на базі також методології, порядків, які затвердить уряд, безумовно, по тих стандартах, які затвердить уряд.

І третє, що тут передбачається в цьому блоці, що стосується протезування, це те, що пов'язано, скажемо, таким аспектом справедливості і моральності. Тобто сьогодні існує певна межа обмеження фінансування за державний кошт протезування наших військових. Це означає, що військові не можуть собі дозволити за державний кошт високоефективне протезування: це протези біонічні, це протези остеointегративні і так далі, це в тому числі пов'язано з електронними суглобами. Тобто все це не передбачає по суті повного державного фінансування, що є практично аморальним.

Саме тому цей законопроект передбачає, що при введенні індикативного ціноутворення на протези, що унеможливорює корупцію, а також введення ліцензування на протезні майстерні, стандартизації обов'язково підходів до

цього ліцензування, знімається верхня межа державного фінансування на протезування однієї кінцівки для одного пацієнта.

Можу вам сказати, що коли наші поранені військові, молоді хлопці і дівчата, хочуть отримати найкращий протез для того, щоб отримати далі повноцінне життя, але для цього їм доводиться ходити по інтернет-площадкам, по олігархам, по фондам і на колінах просити гроші додатково для того, щоб собі купити високоякісний протез, коли держава просто зобов'язана захиснику, який віддавав своє життя за те, щоб Україна і народ України міг жити, щоб вони ходили побиралися, це просто реально аморально. Тому цей законопроект знімає верхню межу протезування на одну кінцівку за державний кошт.

Це дозволить, безумовно, покращити якість протезування, якість протезів і в тому числі моральний стан як військових, які вже пережили ампутацію, так і ті, хто на передовій і дивиться на те, як відносяться до поранених військових, які пережили ампутацію. І можу вам сказати, що також в цьому законі передбачено, що на основі консультацій з професійними медиками, протезистами цей закон дає право військовому вільно на базі медичних консультацій вибрати той протез, який він хоче мати для подальшого свого функціонального життя.

От це весь законопроект, який я зараз вам описала, і можу сказати, що проти цього законопроекту організовано такий справжній хейт, говорячи про те, що цей законопроект буде відкривати якусь корупцію. Дорогі друзі, корупція сьогодні в масштабах таких, що просто військові вже, мені здається, проклинають вже все, що пов'язано з корупцією на війні і в тому числі на протезах. Навпаки, цей законопроект завершує, закінчує корупцію встановленням індикативних цін і ліцензуванням протезних майстерень, отут корупція закінчиться. А далі починається обов'язок держави перед військовим, якому потрібна ампутація, це зняття верхньої межі державного фінансування на протезування найефективнішими, найвищої якості протезами, які заслужили наші військові, на одну кінцівку.

І також я вам скажу, що ми вивчили бюджетну історію в цій ситуації, всього трошечки більше 4 мільярдів виділяється в бюджеті на протезування, повністю на все, на протези, на ортези, на все. І я можу вам сказати, що якщо зняти верхню межу, максимум, що може додатися, ну по-перше, зекономиться половина грошей на тому, що не буде корупції після того, як цей закон буде прийнятий. А, по-друге, максимум, що треба додати, це мільярд гривень для того, щоби просто мати страховий запас. Сьогодні тільки приховано на інформаційну політику, невідомо яку, без розшифровки, виділяється 4 мільярди. Невже наші військові не заслужили 1 мільярд плюс на протезування після того, як їх життя докорінно змінилося у зв'язку з ампутацією?

Я дуже прошу підтримати законопроект 13704. Я ознайомлена з усіма альтернативними законопроектами, я з повною повагою відношуся до всіх законопроектів, до всіх пропозицій, і я переконана, що на друге читання ми можемо вдосконалити цей законопроект настільки, щоб були враховані всі нюанси, всі деталі, які є в альтернативних законопроектах. І я ще раз говорю, я з повною повагою відношусь до всіх альтернативних законопроектів, і вважаю, що на друге читання багато чого є що врахувати з альтернативних законопроектів в тому, який буде проголосований в залі.

Дяку за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Чи є у нас пан Рудик... Я спочатку запитав у Ірини Никорак, як ви як голова підкомітету, яка готувалося по цих законопроектах, як вам зручніше, по кожному законопроекту виступити чи послухати всіх авторів, а потім вже висновок?

НИКОРАК І.П. Так, Галина Миколаївна, якщо чесно, я б хотіла прослухати всі альтернативні і заслухати думки всіх стейкхолдерів, починаючи з ЦОВВок, закінчуючи ветеранськими спільнотами, і вже тоді зробити певний висновок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Сергій Рудик з нами, автор альтернативного законопроекту? Будь ласка. Може, хтось інший з авторського колективу його законопроекту?

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...сказати, законопроект Сергія Рудика практично ідентичний нашому законопроекту, є там дві деталі, які можуть бути враховані до другого читання, в принципі, він ідентичний.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарасенко Тарас, автор законопроекту альтернативного 13704. Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Колеги, доброго дня. Я хотів звернути увагу на те, що у нас відбувається з процедурою як реабілітації, лікування, так і протезування у сфері здоров'я наших українців військових.

Що нам дісталось на момент повномасштабного вторгнення у сфері протезування? Фактично нічого, тому що державні підприємства не були готові, і, пані Юля, ви були довго при владі, ви були і Прем'єр-міністром, і фактично не інвестували в соціальну сферу, зокрема і в розвиток протезних підприємств.

Під час повномасштабного вторгнення ми зіткнулися з системною хвилею саме хлопців, дівчат з ампутаціями. І насправді завдяки нашим міжнародним партнерам, волонтерам і приватному бізнесу ми витримали цю хвилю. Зараз ми є найкращими в світі щодо протезування.

І я багато їжджу якраз по реабілітаційних центрах, по госпіталях, спілкуюсь з хлопцями, також на міжнародній арені з реабілітологами. Такого рівня протезування, як у нас в Україні, немає ніде в світі.

Про що ми говоримо? Ви зазначаєте в своєму законопроекті про забезпечення вільного вибору. Але вільний вибір зараз і так у нас забезпечений. Будь-який військовий, хто отримав ампутацію, має отримати будь-який заклад і вибрати власний протез за рекомендацією мультидисциплінарної команди.

Якщо ми говоримо про те, що ви зазначили, що в нас якась є корупція в державі, я робив запити. Відповідно кримінальних справ з цього приводу не порушено. Я до вас не один раз звертався на зустрічах про те, щоб ви надали будь-які докази. Я як адвокат професійний, як арбітражний керуючий, який володіє і знаннями в економіці, і в праві, зараз і в медичній сфері, за три роки роботи у сфері реабілітації, я можу сказати, що рівень забезпеченості фінансами наших військових у сфері протезування найвищий фактично в світі.

На минулій нараді, яка проходила в Міністерством соціальної політики, Міністерством охорони здоров'я, на якій ви були присутні, навіть протезні підприємства говорили про те, що найкращий колінний вузол коштує 60 тисяч євро. Наступний, який буде, Genium-4, буде коштувати 70 тисяч євро. А у нас зараз фактично на протезування передбачено 100 тисяч євро, тобто на один протез, а не на людину. Тобто держава повністю забезпечує ресурсом протезування людини. У нас були ці проблеми фактично на початку війни. І ви просто коментуєте, мабуть, інформацію, яку вам неякісно підготували, ще станом на початок повномасштабного вторгнення.

Таким чином я хочу сказати, що в даному випадку нам не потрібно забезпечувати індикативні ціни. Ринок справився з цією проблемою. Зараз хлопці і дівчата забезпечені протезуванням ніг на 100 відсотків. У нас проблема дійсно є з протезуванням рук, але із-за того, що в нас нема достатньої кількості протезистів. На всю країну зараз дається 3 тільки протезисти, які ефективно протезують руки. І в цьому випадку у нас забезпечення сягає 50 відсотків.

Тому в даному випадку я вважаю, що нам просто потрібно підвищувати якість комунікацій, створювати платформу і далі її розвивати на рівні Міністерства соціальної політики. Я нагадаю, що ще півтора року назад я був ініціатором створення цієї платформи, і міністр соціальної політики диджитал департаментом її запровадили, вона зараз існує. І таким чином усі пацієнти мають доступ до того, щоб вибрати відповідне протезне підприємство. Повністю забезпечуючи свободу вибору, ми створюємо те, щоб ринок розвивався, а ваші рекомендації зараз створюють можливість для того, щоб блокувати ринок, блокувати доступ пацієнтів до того, до високоякісних протезів. Тому що зараз світ дуже швидко розвивається, і ми не можемо сказати, що через пів року у нас не з'явиться Genium X, який не буде в індикативних цінах, який буде Кабмін приймати пів року або рік.

Тобто я вважаю, що зараз нормативне регулювання якраз по моєму законопроекті, воно необхідне, тому що воно створює, просто закріплює відповідну площадку для вільного вибору нашими ветеранами, військовими можливості ефективного протезування.

Щодо фінансування і щодо перегляду його фінансування, то на державний бюджет 2026 року ми закладаємо ще більше грошей. Таким чином буде повністю забезпечене ефективне функціонування. Ефективне функціонування, і тут питання просто виконання самих постанов по протезуванню первинному і по біонічному протезуванню.

Отже, щодо зняття... фактично протезних майстерень-одноденок. Я не бачив поки що таких майстерень. Є, звісно, питання до якості окремих фактично протезистів, ортезистів, які виконують роботу. Буквально недавно я спілкувався з одним директором клініки, який сказав, що забрав протезистів з іншої компанії і, виявилось, що вони можуть бути тільки асистентами його протезистів. І це дійсно факт, що підвищувати кваліфікацію людей, які виготовляють протези, це необхідно. Але питання ліцензування – це також дуже складне питання, і я відстоюю питання введення професійних стандартів. Професійних стандартів як до професії,

яка зараз вже закріплена, так і до вимог стандартів до протезних майстерень. На жаль, у нас зараз фактично немає в країні протезних заводів, які б могли виготовляти вузли, ми все закупаємо на зовнішньому ринку. Таким чином ми говоримо тільки про формування великої мережі майстерень, які надають протезні послуги.

Щодо лікування та реабілітації, до повного одужання і направлення за рішенням командира на ВЛК. Я вам рекомендую ознайомитись з алгоритмом, який розроблений Генеральним штабом, і він діє, щодо роботи з пораненими. Там все чітко розписано і немає таких цифр, які ви зазначаєте, що в 99 випадках командир не дає дозволу на проходження ВЛК. Я б все-таки оперував би достовірними даними, а не політичними заявами. Тому я рекомендую нам всім зібратись в робочу групу і провести додаткове консультування і професійне. Тому що я був єдиним депутатом з тимчасової спеціальної комісії, який голосував проти рішення, яке тимчасова спеціальна комісія говорила по протезуванню. Я вніс альтернативну концепцію, і, на жаль, на тимчасовій спеціальній комісії концепція ця не розглядалась повноцінно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Юлія Володимирівна, давайте я всім авторам дам можливість висловитися, а потім ви уже на зворотний зв'язок, якщо ви не проти.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу просто дати пояснення, це важливо, тому що далі просто дискусія піде в іншу абсолютно площину.

ГОЛОВУЮЧА. При тому, що всі автори мають мати можливість, рівні права доповісти про свої законопроекти, а потім ви скажете зауваження до альтернативних, якщо у вас будуть. Але давайте ми спочатку послухаємо...

ТИМОШЕНКО Ю.В. Реакцію я можу дати як автор основного законопроекту?

ГОЛОВУЮЧА. Ну, окей.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую дуже. Дякую.

По-перше, я хочу сказати, що Прем'єр-міністром я була 16 років назад, і тоді вся галузь протезування була в повному порядку і профінансована на сто відсотків. Я думаю, коли ви поспілкуєтесь з директорами заводів, вони вам підтвердять повністю цю інформацію. За 16 років, можливо, там треба було робити іншу політику, але це питання не до уряду, який я очолювала.

Друге, що є дуже важливим. Я не представляю слідчий орган, я не є працівником слідчого органу і я не можу розслідувати і докази збирати по фактах корупції, але безчисельні звернення до міжфракційного об'єднання, вони абсолютно чіткі, в тому числі від поранених військових і їх родин, що корупція зашкалює по купівлі протезів, так само як і по всіх інших напрямках. І ви всі добре це знаєте, і країна добре знає.

Що стосується індикативних цін. Коли перший раз на нашому комітеті розглядалося це питання по законопроекті, який був закріплений за комітетом Завітневича, є стенограма і там публічно пролунала пропозиція щодо введення індикативних цін. І це була правильна пропозиція, ми її підтримали і ми її імплементували в цей законопроект.

Що стосується ліцензування. Дорогі друзі, у нас навіть для того, щоб мати посередницькі можливості в торгівлі ліками, ліцензуються такі підприємства, тому що для цього треба мати... навіть для торгівлі медичними препаратами треба мати ліцензії. А люди, які протезують, іноді особливо тяжкі випадки, протезують наших поранених, не можуть бути випадкові організації, які не мають абсолютно досвіду і не відповідають ніяким стандартам. І тому ліцензування заради збереження здоров'я і життя військових, які пережили ампутацію і яким потрібне протезування, це свята

справа регуляторної політики держави. Не можуть шахраї і мошенники допускатися до цього протезування.

І далі те, що я хочу сказати. Ви прекрасно знаєте, що остеоінтегративні протези, а також особливо тяжкі випадки протезування, там, де потреба на один протез дуже сильно збільшується, вони перевищують той поріг, який фінансує держава. І про це вам можуть сказати всі військові. І навіть на нараді, яка була, військовий підняв руку і сказав, що ми зараз для нашого друга збираємо гроші.

Але те, що ви говорите про те, що всіх грошей вистачає, які передбачені верхньою межею, немає питань, тоді і немає змісту в цій верхній межі, якщо все, що протезується, нижче цієї верхньої межі. Це означає, що навіть непотрібно додаткових бюджетних коштів, просто треба зняти це моральне обмеження для наших військових, які потребують протезування. Якщо все в порядку, навіщо ця верхня межа, вона просто непотрібна, при тому при введенні індикативних цін.

І останнє, що я хочу сказати. Нам зараз потрібно просто визначитися, що абсолютним пріоритетом в державі є відновлення здоров'я поранених військових. І тут немає жодної зайвої норми в цьому законі, яка би не базувалася на тих негараздах і бажання їх виправити, які є сьогодні, на жаль, в цих сферах і в цих площинах. І однозначно, навіть якщо 15 відсотків важко поранених людей без ВЛК потрапляють на передову, це означає, що це треба в нормувати. Не може людина за направленням на ВЛК їхати на фронт, як зараз вимагають, а потім по бажанню командира відправляти на ВЛК. Це неправильно, це абсолютно не відповідає процесу лікування, реабілітації і встановленню стану здоров'я людині, яка або може, або не може далі продовжувати лікуватися або йти на фронт.

Тому я дуже просила би, знаєте, я намагаюся жодну зараз ні концепцію, ні жодну пропозицію не задіти. І можу сказати, що крім пана Тараса Тарасенка вся ТСК проголосувала за концепцію, за те, щоби законопроект новий по протезуванню був зроблений. І більше того, там був присутній і

міністр соціальної політики, і міністр охорони здоров'я, які підтримали це *(Не чути)*...проголосували за. Крім пана Тараса Тарасенка. Тому я не думаю, що щось наша ТСК робила не те, що потрібно.

Тому, дорогі друзі, я розумію, що хочеться зберегти корупцію і бардак в сфері протезування, але треба, щоб наш комітет навів тут порядок. Я в цьому переконана, що ми здатні бути ініціаторами цього процесу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія. Я думаю, вам хочеться створити нову корупційну лазівку. Дякую. Ми вислухали вас дуже уважно, хоча ви взяли поза регламентом. Є люди, які є авторами законопроектів і теж хочуть висловитися.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ви зараз кинули обвинувачення...

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, пані Юлія. Тепер пан Тарас хоче на вас відповісти. У вас же був час для того, щоб ви доповіли свій законопроект. Ми послухали ваші всі речі, послухали пана Тараса, він автор альтернативного законопроекту, тепер послушайте, будь ласка, мене, я авторка ще одного альтернативного законопроекту. Потім ми послухаємо пані Ірину Никорак, вона у нас голова підкомітету.

Щодо створення тимчасової спеціальної комісії, яка створена, то вона створена поза нашим Законом про Регламент і про комісії. Тому що відповідно до нормативів в Верховній Раді України створення тимчасових спеціальних комісій передбачає, що вона розглядає ті речі, які не розглядаються в профільному комітеті. Тому це ви створили політичну площадку, по якій намагаєтеся створити альтернативу думки комітету. Там входять люди...Тому давайте, ви створили це шоу, давайте ми перейдемо від шоу, політичного шоу, від декларацій, від паразитування на стражданнях людей давайте ми перейдемо до розгляду того, що написано в вашому

законопроекті і що я пропоную в альтернативному. Тому зараз моє слово як авторки законопроекту. Послухайте, будь ласка, я вас уважно слухала.

Значить, основний законопроект, в першу чергу він передбачає так зване покращене харчування, за яке Юлія Володимирівна б'ється тут більше двох років. Значить, щодо покращеного харчування норма вже в діючому законі є, хоча те, що стосується покращеного харчування, на рівні фахівців обговорюється і критикується дуже сильно.

По-перше, покращене харчування, яке воно запроваджує в цивільному секторі, воно передбачає і фінансується харчування на рівні вимог до кілокалорій. І кілокалорії, по яких харчуються військовослужбовці в госпіталях, до недавнього часу з радянських часів складали 4 тисячі кілокалорій. Це критикується МОЗом, вони кажуть про те, що це буває шкідливо для пораненого військовослужбовця. Водночас покращене харчування і проблема покращеного харчування, вона лежить не в тому, скільки кілокалорій ми маємо витратити, а в тій дієті, яка потрібна тому хворому, який... або тому пораненому, якого лікують. І це найкраще знає лікар. Норми такого харчування і дієти встановлюються відповідно наказами МОЗ.

Але норму вашу декларативну в законодавстві ми вже прийняли. Тому, раз, це перше питання, яким встановлюється цей закон. Тому, на мою думку, професійну думку, ця норма, вона крім декларації ніяким чином не встановлює механізми, а що ж зробити для того, щоб було покращено. Я запропонувала в альтернативному законопроекті фінансування, так званого покращеного фінансування, встановлювати постановою Кабінету Міністрів і перенести для ветеранів також, і фінансувати за рахунок Міністерства ветеранів. Я думаю, що вони розберуться, яким чином разом як міністерство, яке є хабом у всіх міністрів і займається ветеранською політикою, вони розберуться, як це зробити на рівні постанови Кабінету Міністрів краще. А вам як політику, ви повісили собі медальку, що ви в закон вставили норму, яка потім реалізується чи не реалізується в подальших нормативних актах.

Друга річ, яка є в основному законопроекті, це так звана декларація про те, що лікування та вся реабілітація військових має здійснюватися до повного відновлення їх стану здоров'я. Це теж ще одна декларація в законі, відповідно до якої всі висновки фахівців зі здоров'я та і взагалі розумне міркування каже про те, що повністю відновити людину, на жаль, неможливо. Тому, якщо неможливо відновити, то яким чином норму, коли політик, не фахівець в цій галузі, але політик, яка створила таку систему ТСК і каже, що вона там фахівець, яким чином можна повністю відновити стан здоров'я і як цю норму потім потрібно реалізувати в підзаконних актах, взагалі не є зрозумілим. Але політично це виглядає як те, що пані політик дбає про військових.

Дбати про військових потрібно, маючи механізми виконавчої влади, механізми, які діють в лікарнях, механізми, які дійсно направлені на те, щоб повернути максимально людині, якщо вона може відновитися, і замінити втрачений функціонал тими речами і біонічними високофункціональними, а не високоякісними, як вона написала в своєму основному законопроекті. Тому що нагадаю пані політику про те, що саме наш комітет запровадив ISO 999, і відповідно всі закони, всі протезно-ортопедичні засоби, в тому числі ДЗР (допоміжні засоби реабілітації) у нас вироблятися мають відповідно до ISO 999. Але якщо пані політику потрібно ще поновити регуляцію в економіці, а саме повернутися до ліцензування, про що каже основний законопроект, створити там перевірку, про те, що вона виробників протезно-ортопедичних засобів, які виробляють їх відповідно до ISO 999, називає шахраями, то мені здається, що це повернення до радянщини, яка була раніше. Про це, до речі, пише і Міністерство юстиції, про те, що це не відповідає європейським нормам, про те, що ці норми створюють перепони для входу на український ринок європейських протезно-ортопедичних закладів, які виробляють протезно-ортопедичні засоби відповідно до ISO 999.

Жодним словом в основному законопроекті не згадуються ті структури в Міністерстві економіки, які контролюють якість. І жодним чином в законопроекті в основному не згадується така професія, як протезист, яких

замало. Водночас ми сьогодні стоїмо перед проблемою, якщо ми зробимо... виробимо, підготуємо велику кількість протезистів, яким чином нам їх буде потрібно працевлаштовувати після того, як закінчиться війна і потреби в такій кількості цих фахівців не буде. Тому нам потрібна така професія, яку ми потім могли б реалізовувати, і людина з такою професією могла б реалізуватися на нормальну заробітну плату після війни. А під час війни їй потрібно надати місце в мультидисциплінарних командах і нормальний оклад, і нормальну оплату для того, щоб вона консультувала пораненого військового не з точки зору йому просунути те виробництво, яке підготовлено на одному з 50 заводів, які виробляють протезно-ортопедичні засоби, а той протез, який потрібен конкретно людині в її конкретно випадку. Тому що одна справа – продати те, що виробляє завод, за немірну ціну державі, інша справа – надати право пораненому самостійно обирати протез. Але йому складно, особливо в гострій стадії обирати самостійно протез. Йому потрібен фаховий помічник, який допоможе і розповість, чому той чи інший протезно-ортопедичний засіб підходить йому наразі, а що потім.

В моєму випадку, я особисто веду високу ампутацію плеча аж до ключиці. І півтора року тому хлопець, який був поранений з легенями, з осколками в легенях, він не був готовий зовсім до протезування. Наразі він готовий до такого протезування. Високофункціональними протезами забезпечує нас Фонд захисту осіб з інвалідністю. Я не знаю, чи з нами тут чи ні пан Музиченко, але за ці роки широкомасштабного вторгнення створений механізм, коли комісія у складі, третина – особи з інвалідністю, які пройшли такі ампутації, третина – представники громадського сектору правозахисних організацій, які захищають осіб з інвалідністю. Один з них сьогодні з нами – пан Олександр Вознюк. Третина – це працівники Фонду захисту осіб з інвалідністю. Там працює наразі 425 осіб, і ці 425 осіб, які приймають рішення про забезпечення високофункціональними протезами, з початку року, я можу помилятися, я думаю, пан Музиченко поправить мене, ми забезпечили високофункціональними протезами більше ніж 200 осіб, ну мені

здається, що більше, вже там, я думаю, що до 300. Ці всі люди, кожен окремий випадок розглядалися разом з цією комісією, з людьми, які пройшли всі ці етапи. Саме для того це все створено, щоб разом з пораненим були фахівці, які знають, як допомогти людині саме в цій гострій стадії. Те, що цих фахівців недостатньо, ми знаємо. Мультидисциплінарні команди укомплектовані не всіма працівниками. Нагадаю, що галузь реабілітації створена була 4 роки тому, до 4 роки тому її не було. Не було і тоді, коли ви були прем'єркою, ви не створили галузь реабілітації. Ваш пан Поліщук, який очолював тоді МОЗ і дбав про лікаря первинної допомоги, не зміг навіть лікаря первинної допомоги зробити, не те, що запровадити реабілітацію, зробити протоколи, знайти механізм фінансування галузі реабілітації і після того конкретно закуповувати послугу, яка потрібна конкретно людині.

Власне, в моєму альтернативному законопроекті є теж декларативні речі, але вони направлені на захист прав людини. Нагадаю, що в Європі є кодекс пацієнта, він передбачає обрання людиною свого лікаря, обрання людиною лікувального закладу і обрання людиною технологій лікування. Там же, в лікуванні, і реабілітація, та реабілітація, яка на медичній стороні.

Відповідно в моєму законопроекті захищається право людини самостійно обирати протезно-ортопедичний засіб. Сьогодні той, хто втратив нижню кінцівку, вже автоматично, з військових, забезпечується двома протезно-ортопедичними засобами, безпосередньо вертикальним протезом, за бажанням людини, і коляскою, тому що стояти вертикально не завжди зручно і потрібно відпочивати. І тому проблема в фінансуванні протезно-ортопедичними засобами полягає ще в тому, що людині потрібно його ремонтувати, змінювати відповідно до змін фізичних кондицій, а крім того, потрібно ще дати можливість людині спробувати інші протезно-ортопедичні засоби. І коли український народ збирає додаткові ресурси, то зазвичай це третій, четвертий протезно-ортопедичний засіб. Уряд пішов назустріч комітету. Ми давно вже говорили про те, що військовослужбовець має забезпечуватися третім протезно-ортопедичним засобом, який йому потрібен

для хобі і для спорту. Уряд зробив постанову Кабінету Міністрів про забезпечення третім спортивним протезом за рахунок державного бюджету.

Ми з вами були на міжвідомчій робочій групі, яка створена в Кабінеті Міністрів, щодо забезпечення людей протезно-ортопедичними засобами. Один з військових сказав наступне: "Ми вдячні державі за те, що вона забезпечує нас протезно-ортопедичними засобами. Водночас я повністю розумію, що якщо я був би не військовим, а був дитиною, яка підірвалася на вибухонебезпечних речовинах, яка втратила кінцівку..." Я сьогодні розмістила на фейсбуці дівчину, яка робить гімнастичні вправи і танцює, а в неї втрачена нога, вона на одній кінцівці, вона на протезі на вертикальному. Так от він сказав: "Якщо б ви забезпечили ще для дітей такі самі вартості фінансування таких протезів, то було б добре, тому що якщо б я був цивільним, ми не змогли б в державному бюджеті знайти стільки коштів, скільки ми виділяємо для військових". Ви взяли за тему політично, ви взяли за тему забезпечення військовим. Краще б ви взяли за тему забезпечення дітей і забезпечення протезно-ортопедичними засобами цивільних, які підірвалися в критичній інфраструктурі, яких ракетами в наших цивільних домах Російська Федерація мочить.

Чи можемо ми знайти на всіх в державному бюджеті кошти для того, щоб забезпечити всіх: і цивільних, і військових, і дітей особливо, яким потрібно їх змінювати? Тому що діти зростають, в них змінюється маса, змінюється зріст, змінюється підлаштування, хоча вони краще ніж дорослі прилаштовуються до життя, але в цьому сенсі... А ми подали правки щодо збільшення фінансування протезно-ортопедичних засобів для всіх.

І якщо в цьому році протезно-ортопедична галузь зросла до 8 мільярдів, 7 з чимось, точно Міністерство соцполітики скаже, то в наступному році ми запланували 10 мільярдів, 9,9, точніше. І ми знаходили ресурс для того, щоб забезпечувати в тому числі і цивільних такими речами. Водночас, як і сказав Тарас, забезпечення сьогодні... і ми пробуємо сьогодні і для тих військових, хто готовий пробувати, ми пробуємо найкращі

досягнення цивілізації. Так, не завжди і не в кожній мільтидисциплінарній команді це працює чітко. Якщо б ви вийшли із законопроектом, в якому ви б написали, що технологічний процес отут має збій і нам потрібно тут щось робити, отут, отут. Ви з не вийшли з цим законопроектом.

Більше того, ваша фракція робить все для того, щоб загальмувати 12209. Законопроект, який продовжує реформацію МСЕКів, який прибирає корупцію в тому, що ви створили, мсеківської корупції, який дає можливість мультидисциплінарним командам розвиватися на соціальному боці і на боці працевлаштування особи з інвалідністю. Тому що на самому протезно-ортопедичному забезпеченні не закінчується нічого, а тільки починається життя, тепер вже з протезами. Починається життя, як входити в соціум, як переобладнати особистий простір, як переобладнати робочий простір.

Нагадаю, як ви були проти 5344-д, законопроект, який тільки почав влаштовувати галузь розумного пристосування робочих місць у роботодавця. Нагадаю, це не ваш уряд, а наш уряд зробив експериментальний законопроект, по якому для роботодавця компенсується створення розумного пристосування робочого місця у виробництві в якихось інших галузях, ми компенсуємо роботодавцю. Ми думаємо про те, щоб створити реєстр, якщо б ви у своєму законопроекті написали про створення реєстру робочих місць, про те, як, бо я знаю, я вже зробила такий запит, що та людина, яка втратила кінцівку вона працює на такому робочому місці лише пів року, а що за проблеми чому тільки пів року, з протезом він працює на робочому місці, яке пристосовано, а тому що у нас ще немає методичних рекомендацій, як такі робочі місця пристосовувати. У нас немає стандартів переобладнання, ми нічого цього не отримали у спадщину від попередніх урядів, тому створюємо з нуля. До речі, у 2005 році імplementована Конвенція ООН щодо захисту осіб з інвалідністю, там написано, що квотування в державі має бути первинним для осіб з інвалідністю. Ви думаєте ваш уряд квотував державній службі квоту працевлаштування осіб з інвалідністю? Ні. Ми ледь-ледь протягнули цю норму для того, щоб не тільки цивільний сектор був

приречений до того, що в нього контролюють норму, а в тому числі держава, органи місцевого самоврядування і держава мала б мати таку квоту в першу чергу відповідно до Конвенції ООН. Ви хоча б раз про це сказали? Ви жодного разу про це не сказали.

Тому законопроекту моєму дається право військовому обрати той протезно-ортопедичний засіб, який йому потрібен. Водночас людина точно не знає в час гострого болю і в час ампутації вона точно не знає, який обрати, і йому потрібний хтось, і такі мультидисциплінарні команди з людьми, вони потрібні і вони створюються у Фонду захисту осіб з інвалідністю. Водночас норма декларативна, яка має бути потім розшита в постанові Кабінету Міністрів для того, щоб виконавча влада це зробила, вона в моєму законопроекті є.

Що ще є? Хочу повернутися до референтних цін. Я думаю, що пані політик не знає взагалі, що поняття "референтних індикативних цін" використовується в українському законодавстві лише в одному Законі "Про лікарські засоби". Якщо вона вважає, що протезно-ортопедичні засоби тотожні лікарським засобам, то я поставлю знак питання до вашої фаховості. І взагалі поставлю питання щодо того, чи розумієте ви, чи ні, яким чином референтні ціни взагалі формуються.

Але я більше тут зупинюся не на критиці референтного ціноутворення, я більше зупинюся на листі пана Германа Галущенка від Міністерства юстиції про те, що у нас діє Закон "Про ціни і ціноутворення". І ви намагаєтесь повернути Україну в радянщину, створюючи державне регулювання цін своїми референтними цінами. Граничні ціни, нагадаю, у нас є. Не знаю, чи розглядали ви, чи ні в тимчасовій спеціальній комісії постанову Кабінету Міністрів, відповідно до яких встановлені граничні ціни, які ми виплачуємо, і по військовим вони втричі, ще раз нагадаю, більші ніж для дітей і для цивільних. Так-от вони втричі більші, але вони всі встановлені, скільки держава витрачає на той чи інший протезно-ортопедичний засіб.

Більше того МОЗ зробив наказ, і вони перерахували не тільки протезно-ортопедичні засоби, які лише 14 відсотків від цих допоміжних засобів реабілітації. Мені взагалі здається, що ви не знаєте, що таке допоміжний засіб реабілітації, тому що у вашому основному законопроекті тільки протезно-ортопедичні засоби. Ще раз нагадаю, це 14 відсотків від того, що отримують наші люди. Все інше – це ДЗР, які допомагають людині жити. Якщо у людини нема кінцівки, то в особистому просторі потрібні ручки для того, щоб піднятися, для міст гігієни потрібні особливі пристрої для того, щоб цим всім користуватися. Він як дитина, якому потрібні... І галузь абілітації, і взагалі послугу абілітації ввела наша команда. Такого згадування не було за ваші часи. Ви взагалі, здається, не знали, що таке абілітація. Абілітація – це навчання людей, які втратили функціонал, як йому пристосуватися до життя і до трудового простору. Так-от, лише 14 – це протезно-ортопедичні засоби, основна проблематика – це в ДЗР, які теж надаються. І в ДЗР ми надаємо до кожної людини, в якій ампутація, 5-6 різних для того, щоб вона пристосувала життя навколо себе. Ще раз зазначу, що інформаційно ми не можемо це встигнути все робити.

Одночасно нам потрібно цих фахівців вирощувати, вони мають отримувати в галузі в своїй ту інформацію, яка є. Тому мій законопроект передбачає ще створення бази знань, саме тому що я розумію, що нема у нас сьогодні протезистів достатньо для того, щоб кожного проконсультувати. Тому потрібна база знань для того, щоб родичі, жінка, діти, якщо це жінка, то чоловік, родичі допомогли разом з протезистом обрати з тієї бази знань, яка є в Україні, обрати те, що є.

Ще раз нагадаю, у нас 50 виробників, ці 50 виробників всі, ну, якщо хочете, акредитовані у Фонді захисту осіб з інвалідністю. Я не знаю, чи знаєте ви це, чи ні. Але ми знаємо всіх виробників. Я б хотіла, щоб Міністерство соціальної політики, так, як вони створили, і пан Федоров як перший віце-прем'єр з діджиталізації, створили бази знань на базі сайту Міністерства соціальної політики, щоб там був перелік всіх виробників. Ці

всі виробники на цьому сайті мали можливість вкладки, показати, що вони виробляють. Але крім цього потрібно ще, щоб були навчання, як користуватися цим протезом. І це теж проблема. Тому що якщо у вас висока ампутація, то курси навчання у нас є тільки у Львові і у Києві. І нам потрібно цих курсів більше, тому що вони не встигають адаптуватися до тих потреб, які є. І про це можна було б казати, якщо б ви написали збільшення бюджетних програм на навчання таких людей, на створення мультидисциплінарних команд. Але, крім декларацій, в основному законопроекті я особисто не побачила, тому писала альтернативний.

Хоча, по великому рахунку, перед тим, як писати альтернативний законопроект, потрібно було б дуже плідно попрацювати, але не в ТСК. На засіданні міжвідомчої робочої групи фахівці, які збиралися в Міністерстві соціальної політики, сказали: нема чого політикам технічно залазити в це, має бути Міністерство соціальної політики, яке мало б подати такі проекти. Не політики, які вішають собі медальки на груди, що начебто вони єдині в країні дбають про військових. Дбає сьогодні про військових будь-яка політична сила. І в цьому сенсі наша вся Верховна Рада єдина, і тут немає когось, хто створює комусь через те, що є амбіції, що там авторка Тимошенко, тому всі альтернативні законопроекти ми слухати не будемо. Ми маємо готувати і альтернативні законопроекти. І ті депутати, які дають альтернативні, мають такі самі права, як і Тимошенко Юлія Володимирівна, за те, щоб створити в Україні ту галузь, яка буде якісно допомагати військовим. І про це всі.

Тому в мене пропозиція зробити з тих законопроектів, оскільки я останньою виступаю і я закінчила доповідь щодо основного свого законопроекту, хоча ще багато чого хотіла сказала, водночас я хотіла б, щоб ми створили "дешку", хочу, ну, як авторка основного законопроекту, думаю, що мій законопроект втілює всі ті речі, які були зібрані сьогодні і з Міністерством соціальної політики, тому що я готувала це разом з МОЗ, разом з Міністерством соціальної політики. Я зараз дам їм слово, щоб вони

про це розповіли, ті надбання, цивілізаційні, які сьогодні є в Україні. Водночас і пропонувала також це вам, і пропонувала до того, як ви внесли цей законопроект, і першому заступнику голови комітету Михайлу Михайловичу Цимбалюку: попрацювати спочатку в комітеті, не в ТСК, а в комітеті профільному, який відповідно до Регламенту опікується тими законами, які віднесені до компетенції. Працювати разом з нами, на брати собі медальку і амбіцію, а попрацювати разом: з Іриною Никорак, яка є фахівець в цьому і допомагає пораненому, з Гривком, з Тарасенком, з Остапенком, з Цибою, які теж цими питаннями опікуються, з Бабенком Миколою, який теж захищає поранених як... від "Довіри" і іншими, і зробити цільний законопроект.

Тому моя пропозиція зробити таки "дешку", і головою такої робочої групи пропоную призначити Ірину Никорак як ту голову підкомітету, хоча вона і з опозиції, але ми знаходимо спільну мову, коли готуємо речі, які потрібні дійсно військовопораненим і військовослужбовцям, і нашим військовим, які нас захищають, тому що ми дбаємо менше про декларації і про те...

Я хотіла сьогодні розпустити волосся і намазати губи червоною помадою, розумієте, щоб вам сподобатись, Юлія Володимирівна. Я прийшла в 19-му році до Верховної Ради, розуміючи, що ви політик важковаговий і думала, яким чином підтримати ті ваші починання, і коли ви даєте позиції, які мені до душі і до совісті, я їх підтримую. Але я не думала, що ви заради політичних амбіцій будете мочити комітет, який фахово працює всі шість років, фахово працюють всі члени нашого комітету, очно приходять на засідання комітету, очно працюють з цим, працюють з робочими групами, а не торпедуємо 12209, не торпедуємо 5344-д, не торпедуємо якісь інші речі. Я думала, що ви здатні зробити в країні єдність, а не стріляти в своїх же співвітчизників, які роблять цю працю, не стріляти в себе. Тому що якщо ви будете стріляти в своїх українців, які пишуть ці закони, то ми програємо перед Російською Федерацією. Тому подумайте, будь ласка, коли ви граєте

на руку руським, ви голова фракції опозиційної, потужної фракції, яка до якогось моменту вважала, що соціальна політика – це її власність. Ми змінюємо соціальну політику під ті умови, які є сьогодні, і вони нікому не зробили поганого, вони зробили краще – створили нові галузі. І думаю, що народ України це оцінить. Дякую.

Тепер переходжу до ведення. Це я виступала як авторка. Переходжу як голова комітету.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я можу висловитись?

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка. Будь ласка, так. У нас Юлія Володимирівна, потім Михайло Цимбалюк, а потім центральні органи виконавчої влади.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ви знаєте, пані Галино, мені здається, що жодна посада не дає права ображати своїх колег. І точно...

ГОЛОВУЮЧА. Я вас не ображала. Я вас не ображала. Це ви кажете, що мене ненавидить країна. Це ви називаєте комітет антисоціальним. Тому подумайте, будь ласка, чи ображали ви колег, які працюють у цьому комітеті. Я вас не ображала.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Пані Галино, жодним словом до вас не доторкнулась, но хочу сказати, що моя зачіска і моя помада точно вас не стосується, однозначно. Не треба заздрити.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, перепрошую, що я зачепила... Я ж сказала, що я хотіла.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я просто хочу сказати, що я сподіваюсь, що ніхто з членів комітету не може сказати, що десь хоч словом, хоч поглядом будь-кого я заділа або завадила працювати, або покритикувала. Це абсолютно не моя мета і я цим не займаюсь. Більше того, на початку свого виступу я сказала, що я із задоволенням підтримаю імплементацію в головний закон всіх пропозицій наших колег.

Знаєте, не хочу відповідати на весь цей перелік образ, які пролунали, просто не хочу. Чесно, це знаєте, ну, так високо вже всі піднялись, що я просто до такого не зможу опуститися.

Саме тому я хочу по суті сказати. По-перше, цей законопроект не має жодної декларації. По-друге, його підтримало більше 200 громадських організацій ветеранів, військових, учасників бойових дій, їх родин, підтримало вже більше 100 рад місцевих, тому що це дуже резонансне питання. Сьогодні існує достатньо широка підтримка, тому що кожне слово, яке написано в цьому законі, воно є професійним. І можу вам сказати, що те, що стосується референтних цін, це універсальне формулювання, воно може стосуватися будь-яких товарів, будь-якої продукції, це просто метод певного встановлення оціночних цін. І воно не стосується окремо ліків чи окремо протезів. Якщо слово не сподобається, до другого читання можна його поміняти, головне, щоб залишилась сутність, щоб була прибрана корупція раз і назавжди. І щоб дійсно збереглися гроші на високоефективне, як зазначено в законі, протезування.

Що стосується харчування. Я можу сказати, що харчування дійсно, дякую, що ви нагадали, пані Галина, по харчуванню тут передбачено певний пункт, він дуже конкретний. Коли наша тимчасова слідча комісія розібралася з харчуванням поранених військових в цивільних закладах, ми з'ясували, що в госпіталях поранених військових харчують по стандартам НАТО за нормою №5, а коли ці військові поранені потрапляють у цивільні лікарні, в матеріалах по фінансуванню згідно медичних пакетів фінансування там передбачено 39 гривень 70 копійок на добове харчування було для

пораненого військового. Да, ми взяли це питання, ми прийняли спеціальний закон, це наша ТСК над цим працювала. І ми прирівняли харчування поранених військових в цивільних лікарнях до рівня харчування поранених військових в госпіталях. Тим паче, що ці гроші були закладені в повному обсязі для всіх поранених в бюджеті Міністерства оборони.

До речі, всі міністри це підтримали. На розвиток були прийняті постанови Кабінету Міністрів, і вже півтора року працює нормальна, абсолютно збалансована по фінансах система харчування поранених в цивільних лікарнях, і сьогодні фінансують замість 39 гривень 70 копійок на 230 гривень. І дійсно всі міністри це підтримують, і Кабінет Міністрів дуже чітко дотримується тієї, власне, пропозиції і закону, вже який прийнятий, який розробила наша ТСК і який провела в життя дуже важко, але провела.

В цьому законопроекті трошки уточнюється ця норма, тому що в попередніх змінах до закону таке харчування було передбачено для поранених військових, які лікуються в цивільних лікарнях. Але, як потім з'ясувалося, в цивільних лікарнях також лікуються поранені ветерани. І вийшло так, що в одній палаті поранений військовий, який ще є діючим військовослужбовцем, і поранений ветеран, якого вже списали з армії, вони харчуються по-різному: тобто військовий харчується на 230 гривень, а ветеран... продовжують харчувати його на 39 гривень 70 копійок. І саме тому в цьому законі додається до переліку, які потребують такого покращеного харчування, які передбачені для військовослужбовців, ще й ветерани. От у чому тут різниця. Це абсолютно конкретна норма, яка сьогодні потрібна для того, щоб врегулювати це питання.

Це питання знає і МОЗ, це питання знає і Мінветеранів, це питання знає і Міноборони, тому ми його врегульовуємо. І більше того, паралельно на виконання цього законопроекту, який, я дуже вірю, буде прийнятий у Верховній Раді, ще і передбачені зміни до бюджету, які наша команда внесла в бюджетний комітет. Тому все дуже конкретно, дуже чітко, без будь-якої води. І можу вам сказати, можливо в цьому законопроекті треба ще багато

хаосу, про який ви зараз от розповіли, прибрати, який сьогодні робиться в цій площині. Але одним законопроектом це дуже важко зразу зробити.

Саме тому наша ТСК розробила концепцію реформування взагалі системи протезування. І дуже дякую міністру охорони здоров'я, а також міністру соціальної політики, які цю концепцію сприйняли, її не було у нас на ТСК, зараз взяли її в основу для того, щоб розробити комплексний законопроект і повністю навести лад у цій галузі, тобто в галузі протезування.

І також хочу сказати, що свідченням і підтвердженням того, що законопроект, який я пропоную, зроблений якісно і глибоко зроблений, є також лист міністра соціальної політики, який повністю підтримав ті формулювання, які стосуються протезування, які тут зазначені в цьому законопроекті. Цей лист є. Я знаю, що там була велика атака на міністра, я розумію. Але, чесно кажучи, шкода, що така бурхлива реакція.

Також я хочу зазначити, що перший законопроект, який ми вносили на цю тему і який в якості другого комітету розглядав соціальний комітет, був закріплений за комітетом оборонним, там, де головою комітету є Завітневич. В принципі, наш комітет по тому, як розписало керівництво Верховної Ради, не мусив розглядати цей законопроект. Але все ж таки розгляд був, і всі зауваження, які пролунали в комітеті, були враховані з повагою.

Також я хочу сказати, що політик – це не образливе слово. Всі, хто працюють в парламенті, - це політики, в тому числі і ви, пані голово, ви теж політик. І я хочу сказати, що тимчасову слідчу комісію створює не фракція "Батьківщина", а створює Верховна Рада України. За тимчасову слідчу комісію проголосувало більше 250 людей, по-моєму, 280. Неодноразово розглядалися звіти тимчасової слідчої комісії, яку я очолюю, і цим звітам давалась дуже висока оцінка. І крім того, знову ж парламент своїм голосуванням, де приймали участь всі фракції, продовжував роботу ТСК як ефективну. І всі, хто працюють в ТСК, знають, що наша ТСК, одна з небагатьох, досягала результатів, приймала правильні закони, міняла ті

порядки, які неефективні і непрацюючі. І мені здається, що у Верховній Раді всі політики, і обвинувачувати, пані голову, ви як політик обвинувачувати іншого політика в чому – в тому, що ми працюємо, і давати мені доручення, що мені зробити, мені здається, це теж неправильно, тому що ви теж депутат, ви маєте право законодавчої ініціативи, ви можете внести законопроект на будь-яку тему. Я хотіла би, щоб ми повернулися в конструктивну площину.

І також враховуючи, що я профілюю, вже багато місяців займаюся оцінкою ситуації в сфері протезування, ми зробили дуже достойну концепцію зміни в цій системі, яку в тому числі два профільних міністерства підтримали. І я хотіла би, що якщо вже створюєте ви робочу групу, хоча я хотіла би, щоб поставили на голосування кожен законопроект, ну якщо ви вже створюєте робочу групу, я хотіла би очолити цю робочу групу, працювати разом з пані Іриною Никорак, тому що все-таки законопроект перший, який внесений, має в тому числі моє авторство, хоча там багато депутатів є в авторах, там не тільки мого авторства.

І тому я, якщо вже буде прийняте рішення створення такої робочої групи, то я думаю, що я попрошу всіх депутатів все-таки мені доручити керівництво цієї робочої групи, тому що насправді я не часто пропоную і прошу про таку підтримку. Сьогодні я хотіла би, щоби рішення було саме за тією пропозицією, яку я надаю зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, послухаємо центральні органи виконавчої влади?

ЦИМБАЛЮК М.М. А можна одне слово?

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Михайлович, да, Михайло Михайлович, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. А потім Тарас Тарасенко.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, я хотів би, щоб ми, сьогодні спілкуючись, не забували, що нині святий день Покрови Богородиці і, звичайно, День захисників і захисниць, що є дуже актуально і важливо, і висловлювалися, пам'ятаючи про те, що ми робимо спільну справу.

Але мені видається, що колега Тарасенко задав такий не зовсім тон, коли почав переходити на особистості, не знаючи історію, що Юлія Тимошенко очолювала уряд дійсно тоді, коли він, мабуть, ще навчався, і тоді була зовсім інша ситуація, я погоджуюсь, не було війни і тема протезування була зовсім інша. Але в державі, на нашу думку, працювало 25 державних підприємств протезування, половину з них вже знищено, заради справедливості, не вашою владою, це було до того, ефективно вони чи неефективно працювали, але працювали. І в той час, коли ми згадуємо про підтримку дитинства. То саме в тому уряді було започатковано виплату на дітей: першу – в еквіваленті 2100 доларів, при народженні другої дитини це було 4500 доларів, і третя дитина – майже 10. Правильно, не ваш уряд це припинив, це було до вас. Зараз є спроба відновити, хоча тяж обставини є непрості. Це заради історії.

Пане Тарасе, я чув, що ви були адвокатом. Сьогодні ви народний депутат, через те після завершення будете займатись професійною діяльністю. Ви декілька разів сказали, що ви адвокат. Я як правник хочу вас в цьому поправити: ви не адвокат, ви народний депутат, наш колега. І сьогодні народ однаково не любить всіх народних депутатів: чи це влада, чи це опозиція. Тобто ми тут з вами об'єднані.

Наступне: по суті законопроекту, і основного, і альтернативного. Справді, нині є ненормальна практика, коли командир підрозділу військової

частини, саме він скеровує на ВЛК, не є фахівцем. А в кожному підрозділі є медичний працівник, військовий, якому те, до речі, в протигагу керівнику складно скерувати на ВЛК. Навіть військові командири кажуть, що це потребує врегулювання. Давайте будемо над цим працювати.

Наступне. Тут згадувалося про харчування. Так, в цивільному лікувальному закладі, куди сьогодні скеровують наших військових героїв на лікування, бо немає в госпіталях стільки місць, є харчування на суму від 50-и, я вивчав, навіть 49, до 100, в залежності від громади. Поруч лежить - я думаю, що ми всі з вами буваємо, бачимо, - цивільна людина, яку харчують і вона лікується саме на суму 50 гривень, а поруч поранений – йому теж дають 50.

Цією постановою вже ніби врегулювали, що Міністерство оборони, інші військові формування відшкодовують. І сьогодні їх харчують на 230 гривень. Супер! Це не тільки наша перемога, це, дійсно, ТСК, до якої входять представники всіх фракцій. Але чому потребує це удосконалення? Бо поруч лежить ветеран, який демобілізувався місяць-два назад за станом здоров'я, він доліковується. А головний лікар каже: одному несе м'ясо, а ветерана харчуємо на 55 гривень. І ми самі зробили таким чином нерівність. І зараз треба удосконалювати, пані Галина, ви вірно сказали, є Мінветеранів, от вони мають цим опікуватися. Але ця соціальна справедливість має бути встановлена негайно, бо ми спонукали між ними вже, як кажуть, соціальну несправедливість.

Наступне. Коли, по суті, закон... Чи потрібно вирішувати проблему? Однозначно проблема існує. Про це говорять наші автори і альтернативних законопроектів, не тільки основний автор Юлія Тимошенко. Через те ніхто не присвоює собі якісь заслуги, це буде наша спільна робота. І справді потребує удосконалення, і ми це переконалися, будучи на робочій групі, яку ініціювало Мінсоц, молодці, ми їм за це дякуємо, бо має бути фахова дискусія, як удосконалити оці всі процеси.

Тарас Тарасенко, він більше в цій темі, справді фахово розбирається. Але, я так зрозумів, раз ви підготували альтернативний, ви визнали, що проблема існує. Тож давайте ми її спільними зусиллями будемо вдосконалювати, бо якщо нема проблеми, то тоді б не було альтернативних взагалі.

Я підтримую пропозицію голови комітету щодо створення робочої групи і врахувати пропозиції всіх законопроектів, бо всюди є раціональне зерно, і вийти на той варіант, щоби ми вирішили проблему, яка існує в цій галузі. І єдине, я справді просив би підтримати пропозицію, щоби була голова робочої групи Юлія Тимошенко, можливо, співголова, не ображаючи колегу Никорак, вона справді в цій темі, і таким чином вийти на бажаний результат.

Закликаю всіх до толерантності, колеги. Справді, сьогодні святий день, давайте продемонструємо ефективність нашої роботи. Пан Тарас може і не відповідати, а якщо є велике бажання, це просто вам як рекомендація колеги старшого за віком.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарас Тарасенко, будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Пане Михайло, дякую за нагадування. Я підкреслював свою роль адвоката, в мене стаж 19 років, і тому показувати свою експертність в написанні і формуванні правових норм. У вас також досвід роботи в міліції, в поліції, тому ви ж цей досвід не можете відкинути, це я хотів сказати.

Щодо експертних обговорень і те, що пані Юлія Володимирівна згадувала, про зустріч і про те, що громадські організації звинувачують її в корупції і звинувачують те, що вона хоче побудувати систему, яка буде

блокувати розвиток системи протезування, це звинувачення від громадських організацій.

Я був присутній на цій зустрічі з громадськими організаціями, і всі, хто в більшості підтримував Юлію Володимирівну щодо її законопроекту, висловлювалися і допускали важливу помилку, було зазначено ендопротезування. Ендопротезування не відноситься до сфери Міністерства соціальної політики і до протезування, це відноситься до сфери Міністерства охорони здоров'я. І взагалі не регулюється цими законопроектами, які ми сьогодні обговорюємо.

Тому чому я вніс цей законопроект альтернативний? Тому що він кардинально відрізняється від формування політики, яку пропонує пані Юлія Володимирівна. Я також на ТСК зазначив окрему концепцію реформи галузі протезування. У нас не так багато проблем насправді, щоб потрібно було регулювати їх на законодавчому рівні. Їх можливо регулювати процесами, які відбуваються в Міністерстві соціальної політики і у фонді.

Тому зараз, я ж говорю, ми йдемо по піку розвитку, ми розвиваємося, і тормозити цей процес не варто. А наші ці дискусії, вони призупиняють фактично розвиток, тому що галузь починає дивитися і напружатися, не знаючи, що буде далі. Нам потрібно дати чіткий посил галузі, що ми будемо робити все, щоб вона тільки розвивалася і забезпечувала якість, підвищувала якість для людей. І таким посилом буде створення робочої групи. Ви самі, дякую вам, зазначили, що я довго займаюсь і питанням дослідження реабілітації, протезування військових наших, тому я пропоную пані Юлії Володимирівни уступити мені це місце, щоб я очолив робочу групу по доопрацюванню цих всіх законопроектів.

Дякую.

ЦИМБАЛЮК М.М. Можна репліку?

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка, Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Не тільки репліку. Пане Тарас, все-таки уважніше вчить історію. Це не було моє основне місце праці в правоохоронних органах. Я ще очолював органи виконавчої влади, працював в науці. Через те дочитуйтесь.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд.

ТАРАСЕНКО Т.П. Пене Михайле, я просто економлю час. Я не перераховував всі ваші досягнення. Я вибачаюсь, наступного разу буду згадувати всі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

І Юлія Володимирівна, потім центральні органи виконавчої влади. Мінсоц, до речі, Юлія Володимирівна, проти вашого закону – потребує доопрацювання. Висновок є офіційно.

Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я, пані голово, мала на увазі перший висновок до того, як на міністра почав здійснюватися просто шалений необґрунтований тиск. Насправді у мене збереглося це заключення, воно є і у вас в комітеті, воно є в усіх комітетах, і це заключення чітко говорило про професійність поданих нами законодавчих пропозицій. І міністр прямо це підтримав, прямо виклав ці всі, скажемо, позиції закону і поставив свій підпис.

І хочу сказати, що якраз всі, більше 200 громадських організацій, оцінили законопроект 13704, який внесла наша команда депутатів, оцінили як антикорупційний, причому очевидно антикорупційний. І те, що там замовляли якісь там висловлювання, ну, це вже питання на совісті кожного.

Но більше 200 громадських організацій оцінили цей закон як антикорупційний.

Но для того, щоб все-таки почати працювати і примирити всі сторони, я тоді можу, скажемо, підтримати пропозицію Михайла Михайловича, якщо пані Ірина теж має таке бажання очолити таку робочу групу, то тоді співголови, у нас такі вже були, скажемо, прецеденти, два співголови і робоча група для того, щоб це довести.

І можу сказати ще, що до того, як наша ТСК не піднімала питання наведення ладу з протезуванням наших поранених військових, насправді ніхто це питання не піднімав. Але зараз завдяки тому, що ми почали цим займатися, слава богу, це питання підняте на самий високий рівень дискусії, і зараз уже створена двома міністерствами робоча група або Мінсоцполітики, я там точно не знаю, створена робоча група, уже в цій робочій групі всі працюють, наша концепція, яка розроблена ТСК, взята за основу.

І тому я хочу сказати, що ми в одному парламенті працюємо, ми одна команда, яка мусить робити все, що тільки можливо для того, щоби навести лад в усіх сферах нашого життя. Да, ми опозиція. Да, ми не уряд, але ми намагалися всі ці роки в ТСК працювати на результат, конструктивно і абсолютно не політизовували процес. Вам може підтвердити це абсолютна більшість депутатів, які працюють в ТСК, які політично не заангажовані, з інших фракцій, можуть вам підтвердити, що комісія працювала, ТСК, ефективно і працювала тільки на результат. Ні критиканством, ні політиканством ми не займалися, ми робили свою справу, і є оцінки Верховної Ради мегапозитивні щодо цієї роботи.

Я прошу тоді, пані Галина, якщо буде погодження всіх інших депутатів, поставити на голосування створення робочої групи за співголюванням пані Ірини Никорак і моїм головуванням. І щоб ми просто негайно приступили до роботи, і створили депутатський законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пана Тарасенка ви не хочете на співголокування? Він висунув свою кандидатуру.

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...*(Не чути)*, це теж варіант.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я поставлю зараз. Да, будь ласка, пані Циба.

ЦИБА Т.В. Мені видається, що в робочій групі, яка буде опрацьовувати всі подані законопроекти і робити спільний законопроект, не дуже як би коректно, бо ми вступаємо в конфлікт інтересів, яка буде... хтось із авторів інших законопроектів як співголова. Тобто пані Ірина якраз тут підходить, як на мене, якнайкраще, бо вона, з одного боку, в темі, вона неодноразово проводила і круглі столи з темою протезування, була активно долучена, а з іншого боку, немає ні пані Галини, ні пана Тараса, нікого з авторів... Просто це природно, що кожен буде агітувати за свій законопроект... Ну, да, якщо що, то я готова, може, ще хтось із хлопців.

ГОЛОВУЮЧА. І пані Циба хоче теж головою робочої групи.

Гаразд. Шановні народні депутати, давайте ми послухаємо міністерства. У нас є заступник міністра охорони здоров'я Слободніченко Марина. Послухаємо Діордіцу Богдана, Esper Bionics, міжвідомча робоча група, він у складі робочої групи. Якщо хоче Міністерство соціальної політики, я думаю, що йому теж треба сказати на закиди, що міжвідомча робоча група вже взяла за основу... Тобто якщо ви приймали якесь рішення, теж прошу повідомити.

Слободніченко Марина, будь ласка, заступник міністра охорони здоров'я.

СЛОБОДНІЧЕНКО М.К. Вітаю колеги. Дякую, пані Галина Миколаївна, за надане слово. Приєднуюся до попередніх привітань зі святом Покрови. Велика шана і вдячність нашим захисникам і захисницям, це справді їхнє свято. І насправді дуже добре, що шановні народні депутати підтримують таку ініціативу врегулювання забезпечення прав військовослужбовців ветеранів, ветеранок. Це дійсно важливо в сьогоднішній, і Міністерство охорони здоров'я вітає таку ініціативу, і дуже підтримує.

В той же час ми хочемо сказати відносно основного законопроекту і ряду альтернативних. Шановні народні депутати, ми як виконавча влада повинні мати чітке розуміння, як реалізувати написані закони. Законопроекти повинні бути побудовані таким чином, щоб ми як виконавча влада могли мати законне підґрунтя впровадити підзаконні акти і далі дати життя цим законам, цим законопроектам і законами вже на практичному застосуванні.

Тож з приводу цього ми проаналізували насправді всі законопроекти, і основний пані Юлії Тимошенко, і альтернативні шановних народних депутатів. На нашу точку зору найбільш ефективним для реалізації застосування є, власне, законопроект третій пані Галини Миколаївни Третякової, оскільки він передбачає реалістичні і досить практичні кроки для його реалізації і в унормуванні харчування, і в забезпеченні врегулювання порядку протезування, і в можливості встановлення порядку постачання протезів, і навіть передбачає можливість щодо продовження довготривалого реабілітаційного періоду. Тобто є такі практичні речі, які потім мають переноситися на підзаконні нормативні акти, на постанови Кабінету Міністрів, і ми маємо ось цей, власне, крок наступний дуже чітко його реалізувати.

То ж я не буду дуже багато часу затримувати, тому що у вас дуже хороша дискусія була, професійна відносно моментів. Свої застереження по інших законопроектах і моменти, де потрібно доопрацювати, ми виклали письмово, направили на комітет, будемо раді долучатися до подальших

обговорень. Але звертаємо увагу на один важливий момент: практичність реалізації законопроектів має бути обов'язково. На цьому зупинюся.

Дуже дякую. Можливо, далі Міністерство соціальної політики, Мінвет те, я бачу, хоче додати слово. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую.

Богдан Діордіца, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. У мене є запитання до заступника міністра.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Юлія.

ТИМОШЕНКО Ю.В. У мене таке запитання до вас. А можете назвати конкретно, що нереалістичного, те, що не можна виконати, є конкретно в законопроекті, який за авторством групи депутатів, в тому числі і мною підписаний?

СЛОБОДНІЧЕНКО М.К. Так, так, я не буду в деталі, я єдиний момент скажу, на що я би дуже хотіла, наприклад, зараз звернути увагу. Це в основному законопроекті, наприклад, зазначається, що військовослужбовці зобов'язані перебувати до повного відновлення здоров'я в закладах охорони здоров'я. Це нереалістична норма, тому що вона на практиці не може бути реалізована: до повного відновлення здоров'я. Вона потребує доопрацювання, наприклад, ця норма. Ми давали такі свої застереження, тобто якщо буде більш конкретизовано, то тоді добре.

В законопроекті пані Галини Третякової врегульована, наприклад, можливість продовження довготривалого реабілітаційного періоду в порядку, як це буде визначено на рівні постанови Кабінету Міністрів. Тобто такі речі, вони можуть... я юрист за фахом, я так само законотворець і так само розумію, як виконуються інколи закони, нам просто інколи потрібно

дуже чітке формулювання в законі, щоб потім виконавча влада могло його реалізувати. Тому от просто маленький приклад.

Але при доопрацюванні, звичайно, це не є категоричним питанням, може бути завершеним. Дякую.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу уточнити, да. Справа в тому, що там трошки по-іншому формулювання, не так, як ви зазначаєте. Там сказано про те, що коли завершено буде лікування і коли завершена буде реабілітація, то заклад охорони здоров'я і заклад... медичний заклад і заклад реабілітації мусять направити на ВЛК, щоб ВЛК встановило: людина придатна до служби чи непридатна. А не в тому плані, що треба тримати пожиттєво в лікарні або в реабілітаційному центрі.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Юлія, давайте ми будемо ділити, ВЛК і ЕКОПФО – це різні все ж таки речі, абсолютно різні. ВЛК визнає лише придатність до військової служби, а ЕКОПФО дає багато яких речей. Це теж в вашому законі не є зрозумілим я думаю, що для МОЗ це теж більш зрозуміло.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я зрозуміла, ніякої конкретики немає, крім просто...

ГОЛОВУЮЧА. Тут ніякої конкретики немає. ВЛК зовсім для іншого призначений, пані Юлія.

Будь ласка, Богдан Діордіца.

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...*(Не чути)* може людина бути придатною для військової служби чи ні, чи не може? І як можна людину без заключення ВЛК після поранення відправляти в військову частину? Ну що ж тут незрозумілого. Тут абсолютно, очевидні речі написані – чіткі, конкретні, зрозумілі і абсолютно однозначні. І те, що зараз така от вода просто ні про

що. Я розумію, що підготовлена вся ця історія. Хай це на вашій совісті залишається.

ГОЛОВУЮЧА. Не знаю, Юлія Володимирівна, у нас всі представники ЦОВВ виступають на свій лад, а громадські організації, які надіслали, їх немає 200, правда, там, але вони надіслали під копірку одні й ті ж самі листи. Така технологія якась, як в кол-центрах, знаєте, коли боти щось присилають...

ДІОРДІЦА Б. Дозвольте.

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка, Богдан Діордіца

ДІОРДІЦА Б. Дуже дякую.

По-перше, представляюся. Звати мене Богдан Діордіца, я представляю Esper Bionics. Я за фахом не юрист, я не депутат, і ось цих регалій, які ви оголошували, в мене немає. Тим не менше, три роки поспіль я налаштовую протезування якраз верхніх здебільшого кінцівок в Україні.

Також для розуміння того, що є Esper Bionics, це компанія, яка виробляє саму кисть, тобто не весь протезний виріб повністю, тобто у нас немає протезистів, ми виготовляємо так звану комплектуючу для протезного виробу, відповідно ми там представляємо третю сторону.

Постараюся дуже швидко, чесно, сильно розчарований тим, як ми використовуємо вже півтори години... як неефективно ми використовуємо півтори години часу 50 розумних людей. Прошу зауважити, що ми є у війні, і сама галузь, вона є маленькою і протезистів у нас мало. Жодна країна в світі не тримає таку кількість протезистів, які потрібні під час війни. Тому будь-які питання щодо ліцензування, щодо перенавчання, вони мають бути взагалі дуже ювелірно опрацьовані, адже ми дійсно, як пан Тарас сказав, маємо дуже

мало протезистів, і ми маємо думати, як ми системно і потрохи планово можемо це пропрацювати.

Якщо ми говоримо з вами про законопроекти, ті проекти, які сьогодні озвучувалися, давайте почнемо з пані Юлії, саме зі зняття граничних цін, верхньої межі. Потрібно розуміти, які є плюси і мінуси. І пан Тарас цитував саме мене, коли я приводив конкретні цифри того, скільки вартують найдорожчі модулі для протезування, наприклад, нижніх кінцівок. І це є правда, у нас немає проблеми в тому, щоб купувати найкраще для наших захисників. Відповідно я вважаю, зняття верхньої межі доволі маніпулятивне і по факту виключно популістичною історією там, де це не призводить ні до яких переваг, ні до яких плюсів, які недоотримують зараз наші військові... Військові, цивільні, про цивільних також говоримо.

Якщо ми кажемо про індикативні ціни, на мою думку, це також не можна застосовувати, тому що ці індикативні ціни в цій самій галузі можуть погано спрацювати, адже якщо трошки більше визначити, як закуповуються протезні комплектуючі, то там працюють дистриб'ютори, це трошки інакше, не так, як в лікарських засобах. І індикативні ціни можуть зробити ще гіршу ситуацію, коли ми будемо купувати за ще більшою ціною.

Натомість якщо ми говоримо про проблематику, яка є дійсно зараз, ми багато говорили там про бюджети, так, хтось з вас точно, хто трохи глибше занурювався, знає, що протезування в нашій країні, воно регламентується двома постановами: 321-ю, що є здебільшого для цивільних та первинного протезування, та 518-ю, яка регламентує протезування за ...*(Не чути)* зараз це називається високоякісний, здається, протез.

Дійсно, за 518-ю у нас великі граничні ціни значно більші ніж ці граничні ціни, які є, наприклад в Штатах, де ми також продаємо свої кисті і продаємо як цивільним, так і військовим.

І якщо хтось знову ж таки трошки глибше попав, то знає, що в 2024 році з виділених трошки більше мільярда коштів на цю постанову використано було там, здається, до 100 мільйонів гривень, що, на мою думку,

показує не те, що нам не вистачає коштів, а те, що, як ми знаємо, бюрократизація цього процесу і неготовність протезних підприємств працювати по цій постанові, це є проблема, яку бажано б вирішити подібним законопроектом.

Ще одна проблема, яку ми тут озвучували, а саме оцінка якості, вона не пропрацьована насправді в жодному з цих законопроектів і не працює зараз. Натомість, як я вже зрозумів, основна тема цієї розмови – це визначення вами, хто ж буде у складі або головувати цією робочою групою, я би попросив долучити мене просто до цієї робочої групи, якщо ми можемо долучати когось без регалій і не в статусі депутата. Тому що, якщо ми не пропрацюємо саму систему того, як заробляють протезні підприємства, і якщо ми самі не відрегулюємо... сам ринок не відрегулює це, то будь-які ваші індикативні ціни, будь-який контроль якості, ліцензування – це не призведе до результату, який би ми хотіли бачити, який би хотіли бачити військові.

Натомість, знову ж таки, трошки в контекст того, як заробляють протезні підприємства. Вони заробляють від 5 до 9 відсотків в залежності від постанови від загальновитрачених ними коштів на виробництво цього протезного виробу. Відповідно вони зацікавлені витрати якомога більше грошей. І якщо ми беремо європейську або американську практику, яку теж так люблять теж згадувати, то там стимули працюють іншим чином, а саме таким, що протезне підприємство використало якомога менше коштів і при цьому надала якомога кращий за функціональністю протез. До речі, про навчання користуватися протезом, вже навіть зараз протезним підприємствам для того, щоб все ж таки закрити контракт, наприклад, по 518 Постанові, зобов'язані відзвітуватися комісії про те, як людина навчилася користуватися функціональним протезом і яких саме досягнень, вибачте, за тавтологию, досягла за, здається, місяць. Такі речі існують, але вони не працюють.

Модель, яку я озвучував і ...*(Не чути)*, і на всіх цих міжвідомчих, яку, можливо, хтось захоче доопрацювати, хто знову ж таки має регалії, статуси і

готовність це робити, це модель, яка є ринковою, яка є запозиченою насправді від тих самих Штатів. Коли, дійсно, є оплата за послугу, дійсно, вона ранжується в залежності від того, яка складність, яка ...*(Не чути)*, яка складність протезу, якого функціоналу людина хоче досягти разом з протезистами, хоче досягти. І винагорода протезного підприємства за повністю послугу, включаючи навчання, складає різницю між максимальною оплатою цієї послуги і витраченими коштами. Відповідно протезне підприємство починає підпорядковуватися ринковим правилам, коли воно намагається закупити за найкращими, не найбільшими, як зараз, цінами, а за найкращими найнижчими цінами комплектуючих.

І зрозуміло, якщо ми говоримо про наші і так роздуті, насправді дуже роздуті граничні ціни, наприклад, 100 тисяч доларів, які у нас дійсно є на високе стегно, ми не можемо надати можливість протезним виробництвам заробляти до 40 тисяч доларів на одному хлопцю, ну, мабуть, це якось неправильно, саме так ...*(Не чути)*. Ми можемо поставити відсоток, який буде заробляти протезне підприємство від різниці, не від загальновикористаних коштів, тоді всі будуть бігти до того, щоб використати максимум, як зараз це буває, а відсоток від того, що вони зекономили державі. Цей відсоток, він може бути прогресивним, цей відсоток може залежати від того, наскільки на об'ємі кінцеві користувачі задоволені якістю цих протезів, і від того, наскільки вони дійсно досягли того рівня мобільності і функціональності, який вони вважали, який вони ставили за ціль, вказану зі своїм протезистом. Тоді це та модель, де ринок буде саме виштовхувати, ви жалілися на одноденки, ви жалілися на...*(Не чути)*, тоді це та модель, яка сама по собі буде виштовхувати з ринку недобросовісних гравців.

І давайте, повернуся до самого початку, але до ледь не найважливішого. Війна, людей мало, протезистів мало, їх більше не буде. Будь ласка, давайте дійсно ювелірно, а не в наскок працювати з тими, кого ми вважаємо протезистами, кого ми допускаємо до людей. У нас дуже багато за ці три роки молодих, дійсно, талановитих хлопців і дівчат, які вже

пройшли навчання за міжнародними програмами, вони жодним чином у нас не визначені як ті люди, які можуть дійсно працювати. Якщо ми хочемо використовувати тільки тих, хто отримав магістерську освіту, це так не спрацює.

І на закінчення, пані Галино, здається, ви якраз говорили про те, що нам не потрібно так багато протезистів після війни. По-перше, незрозуміло, коли вона закінчиться. По-друге, сама послуга протезування – це на все життя. І протезист потрібен буде не тільки на війну, не через 10 років після закінчення війни, а на найближчі 50-60 років. Нам не потрібно вигадувати щось, щоб потім цих людей, умовно, через 5 років перекваліфіковувати в когось ще. Ці люди матимуть роботу в Україні в найближчі 50 років. Нам потрібно зробити так, щоб це функціонувало зараз, нам потрібно так, щоб ми якісно, ефективно використовували ці кошти, а не перевикористовували, як ми це робимо, фактично стимулюючи використовувати якомога більше грошей.

Дуже дякую. І було б непогано, якби ми не комбінували в один законопроект і харчування, і ВЛК, і протезування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пан Богдан.

Я думаю, що робоча група наша виправить це. Перепрошую, якщо вам засідання здалося не дуже фаховим, у нас все-таки політичний орган. Дякую.

Пан Анатолій, будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дозвольте? Дійсно, у нас тема дуже складна, чому можемо констатувати, що нічого не робилося фахового в період навіть з 2014 року, але ця проблема вже була. Зараз вона вийшла, як кажуть, на пік.

Я погоджуюсь з усіма виступаючими, особливо з паном Богданом, що, дійсно, професія протезиста вона не сьогодні на сьогодні, а вона буде ще довго тією професією, яка буде необхідна для наших громадян України, як

тих, хто став на захист Батьківщини і отримав ампутацію, так і для цивільних осіб.

Я все ж таки пропоную створити нам робочу групу, голосувати за ту пропозицію, що запропонувала голова комітету Галина Миколаївна Третьякова. Якщо там вже буде більшість або ми хочемо співголозування, я тоді вважаю, як голова підкомітету з питань соціального захисту і прав ветеранів можу також прийняти участь в співголозуванні в даній ситуації. Хай це буде друга пропозиція щодо формування даної групи.

І, дійсно, ми повинні напрацювати нашим комітетом той закон, який буде чітко відповідати реаліям сьогоднішнім і потребам в першу чергу наших захисників. І, дійсно, ми не повинні робити так, щоб був розкол між сьогоднішніми захисниками і тими, хто вже став ветераном. Тому що у нас є стратегія ветеранської політики, ми там декларуємо всю цю соціальну підтримку нашим захисникам і в подальшому ветеранам, тому ми повинні все чітко зробити для того, щоб, коли ветеран лікується або там, можемо сказати так, доліковується в лікарні, він також отримував те гідне ставлення до нього, і звісно, там і харчування, і все інше в тій же лікарні.

Тому я пропоную колегам переходити до голосування. Якщо там декілька ще виступів, в першу чергу я хотів би громадських організацій, які підтримують і в більшості іноді збирають кошти для наших захисників для протезування, щоб вони декілька слів сказали з цього напрямку.

ГОЛОВУЮЧА. У нас Юридична сотня є, у нас Олександр Вознюк є, і у нас ще Солодка від Мінсоца, і Руслан Приходько від Мінвета. Всіх слухаємо, колеги? *(Шум у залі)*

Є пропозиція, щоб ми на 13-у закінчили. Гарзд, у мене прохання тоді, Інна Солодка, будь ласка, дуже швидко, по 2 хвилини, колеги.

СОЛОДКА І. Дякую. Дякую, шановні колеги. Дякую за таку активну дискусію.

І хочу наголосити на тому, що, дійсно, пріоритетом зараз Міністерства соціальної політики є саме сфера протезування, оскільки... і утворена, як вже зазначала Галина Миколаївна, міжвідомча робоча група, яка зараз активно напрацьовує пропозиції.

Ми проаналізували всі законопроекти, вони всі спрямовані на вирішення актуальних питань і реабілітації, і протезування. Але водночас на сьогодні ми маємо запровадити чітку законодавчу рамку системи протезування саме в системі ціноутворення. Тобто ми маємо поміняти систему ціноутворення і зосередитися на тому, що ми маємо враховувати індивідуальність протезів. Тому тут чітко має бути структура ціни і також ми маємо робити акцент на якості і функціональності кожного протезного виробу. В частині того, що по рамці, ми пропрацьовували дійсно питання, і найбільш повно врегульовує питання це законопроект 13704, в якому є напрацювання в частині структури ціни, як це визначається. Але з врахуванням того, що і сьогодні почули, дійсно, нам треба дуже уважно пропрацювати питання саме запровадження нової системи ціноутворення.

Тому ми погоджуємося з пропозицією комітету створити робочу групу для напрацювання якісного проекту, що враховує раціональні норми всіх законопроектів.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Олександр Вознюк, будь ласка. Пан Олександр, 2 хвилини.

ВОЗНЮК О. Доброго дня, колеги. Доброго дня, пані Галино. Я дуже буду бистро. Дивіться, політика по протезування. Моя пропозиція створити робочу групу відповідно від трьох авторів законопроекту і напрацювати єдину рамку не для там чийхось інтересів або бізнес-інтересів. Я не є в бізнесі протезування, багато хто мене звинувачує, що я когось... Я є людина

практична, яка спілкується з людьми, яких протезують по сьогоднішнім стандартам.

На жаль, хочу вам сказати, що військовослужбовці, які втрачають кінцівки, дійсно, як говорили попередні спікери, що він не може отримати направлення на ВЛК, він не може отримати направлення навіть на протезування, на ЕКОПФО, це колишні МСЕК, тому що це залежить від командира. Це ось таке.

Багато я спілкуюся з хлопцями, які протезуються за новітньою системою по остеоінтеграції, у зв'язку з тим, що неодноразово командою протезистів і моїми колегами, які погодилися. Що таке остеоінтеграція? Це недосліджений метод протезування, який ВООЗ не затвердив як рекомендацію, а відповідно той, хто буде запротезований, він буде мати негативні наслідки в разі, якщо він неправильно буде його використовувати. І завдяки тиску з боку там Офісу Президента, де пані Верещук очолювала ці проблемні питання, ми добилися, що цей процес має відбуватися після року і 6 місяців.

Тепер питання маршруту протезування. Важливо для будь-якого військового це маршрут протезування, коли його евакуювали після поранення і передали далі на відновлення. Ми знаємо, це дніпровська клініка Мечникова, то я в дуже багатьох хлопців, які запротезовані, то надалі як цей процес відбувається. Лежать хлопці в палатах і питають: а як краще протезуватися? А є так звані, тут дуже багато говорили, не хочу нікого оговорити, ті, хто люблять дуже сильно поламати хлопців і вмонтувати в ...*(Не чути)* так зване високофункціональне по 518 Постанові відповідне протезування. Він навіть не знає ще які будуть наслідки, але протезується одна кінцівка чи обидві нижні кінцівки – до 100 тисяч доларів.

Тобто коли я запитую у військових, як ви дізналися, що є такий метод, а чому, у вас, може, нестандартне протезування, нема... щодо протезування, і на сьогодні не складена до кінця логіка, наслідки, що таке протезування і як

далі держава буде в разі, якщо застосовувався цей метод, і чи це є економічно обґрунтованим.

Був такий пан Сергій Дубров, перший заступник міністра охорони здоров'я, де окремо було за дорученням ...*(Не чути)* створити робочу групу...

ГОЛОВУЮЧА. Пан Олександр, 2 хвилини витекли.

ВОЗНЮК О. Пані Галина, чекайте, можна, я завершу?

ГОЛОВУЮЧА. Давайте ви увійдете в робочу групу, яку ми от схиляємося до того, і там все розкажете. Гаразд?

ВОЗНЮК О. Можна, я завершу? Я хочу сказати, що в мене є велике прохання до всіх народних депутатів, хто тут є. Давайте працювати в полях і реально чути, що відбувається в полях, від людей. І реально не критику чути, а спільно робити одне рішення і не тягати, перемагати один одного, а робити результат для людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пан Олександр.

Юридична сотня і Ігор Бевх. Я, як Анатолій Остапенко, спочатку послухаємо. Колеги, по 2 хвилини. Будь ласка.

ШМАРКО Н. Доброго дня. Юридична сотня. Хочу зазначити, що нами було проаналізовано як і основний законопроект, так і альтернативні. І розпочну з того, що проговоримо певні зауваження, вірніше, навіть застереження до основного законопроекту 13704. Насамперед зазначимо, що він не має фінансово-економічного обґрунтування, проект також вживає різні терміни: "реабілітація" або ж термін "вся реабілітація", і ці терміни

чергуються, що може знизити доступ до обсягу послуг для військових, які зазнали травм, проте не були, наприклад, в полоні.

Також в проекті зазначається, що цитую: "Держава регулює ціни на протезно-ортопедичні вироби шляхом референтного ціноутворення", і зокрема хочу зазначити, що про референтне ціноутворення йдеться і щодо нового підпункту 8 статті 11 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", про оновлений підпункт 2 частини першої статті 13 Закону України про статус ветеранів та інші, там тричі відповідно вживається це поняття. Але чинні закони не визначають цього поняття, і існує ризик вимог повернення коштів в судовому порядку.

Це таке одне з важливих застережень. І в супровідних документах до проекту, що передбачено вимогами частини першої статті 27 зокрема Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України не надано фінансово-економічного обґрунтування, зокрема стосовно потреби у фінансових ресурсах на реалізацію пропонуванних заходів. І проект потребує доопрацювання.

І хочемо також зазначити, що, на відміну від основного законопроекту, є законопроект 13704-3, от даний альтернативний акт комплексно розв'язує низку ключових проблем, перепрошую, які залишаються поза межами чинного та запропонованого регулювання.

Зокрема у ньому я тільки зазначу основні положення, на які ми звернули увагу, які, ми вважаємо, є важливими для того, щоб прийняти їх. Гарантується повне збереження усіх видів грошового забезпечення військовослужбовців на час лікування та реабілітації, у тому числі під час перебування в іноземних медичних закладах, що забезпечує дотримання принципу правової визначеності, та недопущення погіршення соціального становища особи.

Вводиться правовий механізм для осіб, які набули інвалідність після звільнення з полону, що відповідає вимогам статті 24 Конституції України щодо заборони дискримінації та забезпечення рівності громадян у правах.

Також направлення військовослужбовців на військово-лікарську комісію здійснюється після завершення медичної допомоги або реабілітації, коли стан пацієнта є стабільним і дозволяє об'єктивно оцінити рівень функціональності, відновлення. Впроваджується індикативне ціноутворення на протезно-ортопедичні вироби як елемент державного регулювання у сфері публічних фінансів, що гарантує раціональне використання бюджетних коштів та виключає ризики корупційних зловживань та інше. За браком часу я не можу перерахувати усі важливі моменти, які може вирішити саме альтернативний законопроект.

Відповідно до альтернативного законопроекту теж є зауваження, застереження. Зокрема, питання бюджетного фінансування у сфері...

ГОЛОВУЮЧА. А ви кинете нам цей лист, щоб ми прочитали.

ШМАРКО Н. Так, ми готові надати письмово, так-так, письмові наші застереження щодо і основного, і до альтернативних. Готові включитися в роботу. Наразі більш комплексно виглядає альтернативний законопроект, принаймні з нашої сторони.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Ігор Бевх. Ірина Никорак, ви хочете, і Юлія Володимирівна, ви, це рука, яка раніше була жовта, чи...

Ірина Никорак, будь ласка.

НИКОРАК І.П. Якщо я в порядку черговості, тому що я обіцяла, що виступлю після всіх центральних органів виконавчої влади. Можливо, пану Руслану Приходьку надамо слово, і здається, Юридична сотня, ще, бачу, піднята рука. А, вже виступили вони.

ГОЛОВУЮЧА. Юридична сотня виступила. Ігор Бевх був.

НИКОРАК І.П. Давайте, щоб я була в порядку черговості, після всіх, хто раніше підняв руки.

БЕВХ І. Доброго дня. Дякую за слово. Громадська спілка "Ліга Сильних", до якої входить понад 120 організацій осіб з інвалідністю. Ми б хотіли сказати: за наслідком аналізу всіх законопроектів ми б рекомендували все ж таки підтримувати законопроект 13704 з приміткою 3. Однак в будь-якому разі рішення за комітетом, ми будемо раді долучитися до доопрацювання такої важливої теми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую.

Руслан Приходько, будь ласка.

ПРИХОДЬКО Р.В. Шановна Галина Миколаївна, шановні члени комітету, всім бажаю здоров'я і зі святом, користуючись нагодою. Щоб не повторювати попередніх доповідаючих, підкреслю. Дякую всім народним депутатам, які підготували відповідні законодавчі ініціативи, Міністерство з прав ветеранів всі їх опрацювало, відповідні пропозиції були надані вчасно комітету. Серед всіх законопроектів ми схиляємось до позиції найбільш коректної і технічно виписаної, законопроект голови комітету, народного депутата Галини Миколаївни Третьякової. Знову ж єдине побажання в частині покращеного харчування для ветеранів війни в закладах охорони здоров'я додати опцію з приводу передбачення видатків на відповідну статтю для Міністерства з прав ветеранів. Також зазначу, що ми як члени робочої групи Міністерства соцполітики, Міністерства охорони здоров'я сьогодні формуємо наші пропозиції згідно розподілу тематичних підгруп. Нами надані доручення в усі обласні військові адміністрації провести відповідні заходи з ветеранськими організаціями, ветеранською спільнотою щодо збору

проблематики і підготовки комплексних пропозицій, відповідні результати будуть надані як комітету, так і відповідній робочій групі.

Щиро дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пан Руслан.

Ірина Никорак, будь ласка.

НИКОРАК І.П. Дякую, Галина Миколаївна.

Я постараюсь бути лаконічною і не повторюватись вже по тих позиціях, які були озвучені. Ключове і основне. Дійсно, галузь реабілітації, вона у нас як декілька років розвивається, але розвивається дуже стрімко. Я переконана, що в жодній європейській країні це було б неможливим, а в Україні як воюючій державі це є можливо. Я не стверджую, що система реабілітації, яка включає і протезування, і лікування, і оздоровлення, працює досконало. Ми, очевидно, повинні адаптуватися до того, що змінюється багато умов, змінюються і можливості з фінансування, тому що... І я переконана, що ті законопроекти, які сьогодні розглядаються, є не єдиними, які ми будемо приймати, і вони стосуватимуться сфери протезування, тут треба буде враховувати і напрацювання міжвідомчої робочої групи, яку створили Мінсоц і МОЗ, тут треба звернути особливу увагу на маршрут пацієнта. Я переконана, що я не єдина народна депутатка, яка працює в полях, відвідує реабілітаційні центри, комунікує з пораненими, інколи просто в ручному режимі вирішує ті виклики, з якими зіштовхуються наші хлопці і дівчата.

Тому, власне, я підтримую, що нам потрібно створити робочу групу, напрацювати комітетський узагальнений законопроект і подати його на розгляд парламенту як основний. Тому що чотири законопроекти, які ми сьогодні розглядаємо, вони за суттю схожі, але за замістом і ступенем деталізації вони є різними.

Тому у складі всіх присутніх на сьогоднішньому засіданні комітету, і тих, хто не присутній, але буде мати бажання доєднатися, я думаю, що ми знайдемо точно консенсус. І від себе персонально скажу, що як голова підкомітету з питань реабілітації готова очолити, якщо підтримають колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірино.

Шановні народні депутати, якщо у нас всі виловилися, то тоді ми можемо переходити до голосування. І у нас є пропозиція щодо створення робочої групи для доопрацювання "дешки", і є різні пропозиції щодо голови. У мене є додатково пропозиція, щоб ми не створювали співголови, колись і Михайло Михайлович про це говорив, тому що організація роботи у співголів має бути синхронна.

Тому я поставлю це голосування - це не рейтингове голосування, - спочатку пропозицію, яку ми першою надали, Ірини Никорак, потім пропозицію Юлії Тимошенко. Але той, хто набере перший більшість від комітету, від тих, хто голосує, той і буде обраний головою комітету.

Тому прошу пана Сергія... Головою робочої групи. Головою робочої групи, да, головою комітету – це Верховна Рада. Дякую, пане Тарасе.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Пане Галино?

ГОЛОВУЮЧА. Да, пані Юліє.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я вже давно тримаю руку, ви просто слово...

ГОЛОВУЮЧА. Я ж питала у вас, це рука яка...

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я тримаю руку і прошу слова.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу сказати, що, так як жваво долучилися всі громадські організації, всі депутати, центральні органи виконавчої влади, я дуже рада, що це питання визнано як мегаактуальне, в тому числі робочу групу створили міністерства відповідні. Це визнано питання як мегаактуальне. І я рада, що робота нашої ТСК підняла це питання на такий високий рівень і що сьогодні воно обговорюється. І, я переконана, воно буде набагато краще врегульовано.

Крім того, у нас в комітеті дуже багато було прикладів, коли створювалися робочі групи з співголовуванням. Це була традиційна практика. Я думаю, що треба було б на голосування поставити просто, от враховуючи таке, достатньо, ну, складне питання, і стільки дискусій на цю тему ведеться, ну, от всі, хто висловився, хто хоче бути співголовою, висловилися: пан Тарас Тарасенко, висловився пан Анатолій, я висловилася, крім того, Ірина Никорак. Якщо хтось ще хоче, нема питань. І я вважаю, що тут мусить бути співголовування для того, щоб зараз не було отакого жорсткого позбавлення прав просто, знаєте, і такого явного перекосу.

Враховуючи таку от складність цього питання, то, мені здається, навіть якщо три-чотири буде співголови, головувати по черзі – немає ніяких проблем. Просто щоб зараз це не виглядало як переламати через коліно просто.

ГОЛОВУЮЧА. І я буду ставити тільки на голосування в порядку надходження пропозиції. Тому, будь ласка, пане Тарас.

ТАРАСЕНКО Т.П. Шановні народні депутати, я знімаю свою кандидатуру з голови робочої групи. Враховуючи те, що статус голови робочої групи фактично не дає нічого крім того, щоб організовувати засідання. Ми самі самостійно за ініціативи маємо право і можливість

приймати влюбій робочій групі. Тому я буду точно приймати участь в цій робочій групі, тому що тема дуже актуальна, і прислуховуватися до того, і вам раджу якраз піти в поля попрацювати для того, щоб відчутти, що дійсно відчують люди в госпіталях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Шановні народні депутати, я буду ставити просто так, як вони понадходили. У нас була пропозиція створити робочу групу під головуванням Ірини Никорак. І я прошу це проголосувати. Потім інші пропозиції.

Будь ласка, Сергій Гривко.

ГРИВКО С.Д. Шановні колеги, прошу висловити вашу позицію згідно запропонованої Галиною Миколаївною.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Я – за.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Утримався.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. Бабенко – утримався.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Гривко Сергій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Утрималась.

ГРИВКО С.Д. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна

ЦИБА Т.В. Підтримую.

ГРИВКО С.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Підтримую.

ГРИВКО С.Д. 7 – за. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, рішення прийнято.

Я дякую вам сьогодні за роботу. Ми не встигли розглянути ще два питання. Я думаю, про дату визначення ми найближчим часом повідомимо народним депутатам, тому що в нас ще два дуже важливих законопроекти.

Слава Україні!